

Daf Panorama

La Yéchiva Ohaveï Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 55

לאסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

דף נה

א. נכסי עו"כ כמדבר. ב. דינא דמלכותא. ג. מכרו למס. ד. אדם בטל. ה. הפסק בנכסי הגר. ו. לפאה וטומאה. ז. לשבת. א. ישראל שלקח שדה מעובד כוכבים ובא ישראל אחר והחזיק בה אין מוציאין אותה מידו וכן היה ר' אבין ור' אילעא וכל רבותינו שוין בדבר.

ב. אמר רבה ג' דברים אלו אמר לי עוקבן ראש הגולה בשם שמואל. א. דינא דמלכותא דינא. ב. חזקת הפרסיים ארבעים שנה, ואם החזיק שם עכו"ם מ' שנה וקנה ישראל ממנו אין צריך שטר שקנאה העכו"ם מישאל (אע"פ שאמרו ישראל הבא מחמת עכו"ם כעכו"ם ואין לו חזקה אלא בשטר שקנה העכו"ם מישאל ראשון ומועילה שם חזקת העכו"ם). אי נמי ישראל שלקח שם מחבירו אין לו חזקה עד מ' שנה.

ג. ודבר ג' (שאמר בשם שמואל) גבאי המלך ושוטריו שמוכרים השדות במס הקצובה על השדות ממכרן ממכר אבל מס שעל כל איש ואיש אינו גובה אלא מן האדם עצמו ואם מכרו השדה במס שעל הראש ה"ז אינו ממכר אלא א"כ היה דין המלך כך (חו"מ שסט, ט). רב הונא ב"ר יהושע אמר אפילו שעורים שבכד משועבדים למס שעל הראש וכל שכן שדותיו. וכן אמרו סופרי רבא שהלכה כרב הונא ב"ר יהושע שהמכר קיים. ודוחה הגמרא שאין הלכה כן והסופרים אמרו כך כדי לקיים שטרותיהם שכתבו שטרי מכר אלו, ושלא כדן היה.

ד. אדם שהוא בטל ואין לו שום משא ומתן בעיר אם בני העיר פייסו בשבילו כגון כשבא גובה המס לגבות חוק הקצוב והוא מטילו על בני העיר לפי אומד דעתו עד כדי קצבתו ואמרו לו בני העיר אדם זה בטל הוא ואינו ראוי לפרוע המס ומחמת זה פטרו וגבה מהם חלקו שנתמעט צריך לשלם להם¹¹⁸ חלקו שהטיל עליהם אבל אם מעצמו פטרו אע"פ שהטיל חלקו על שאר בני העיר פטור (קסג, ו) שסייעתא דשמיא היא (גמרא).

ה. המצר (פירוש כמו במשעול הכרמים שעוברים בו בני אדם משדה לשדה, ערוך) והחצב (פי' חצב נגזר מן לחצוב להם בורות כלומר עשב ואילן ששרשיו חוצבין ויורדים בארץ אמות הרבה) שמתחמים (פי' מגבילים) בו תחומין מפסיקין בנכסי הגר וכל המחזיק בשדה לא קנה אלא עד המצר או החצב (חו"מ ערה, ד).

ו. ואם מצר וחצב מפסיק לענין פאה וטומאה נחלקו אמוראים אליבא דרבי יוחנן רב אסי אמר רבי יוחנן אינו מפסיק ונותן פאה אחת על הכל וכן לענין טומאה נחשב כשדה אחת שאם יש בשדה טומאה ואין ידוע אם בא לשם (למקום הטומאה) ואם נגע אינו נחשב לב' ספיקות אלא לספק אחד וטמא. ורבין אמר רבי יוחנן אפילו לפאה וטומאה מפסיק (כמו בנכסי הגר) ונותן ב' פאות ובטומאה שאין ידוע אם נכנס לאותו שדה ר"א מטהר וחכמים מטמאים (עי"ש שו"ע שם, ה' ו').

ז. ואע"פ שנחלקו אליבא דרבי יוחנן אם מפסיק המצר והחצב לענין פאה וטומאה אבל לענין שבת ודאי אינו מפסיק (כדלהלן) ורבא אמר אף לשבת מפסיק דתניא הוציא חצי גרוגרת לרה"ר והניחה וחזר והוציא חצי גרוגרת אחרת בהעלם אחד חייב רבי יוסי אומר בהעלם אחד וברשות אחד חייב בשתי רשויות פטור. ונחלקו האמוראים מה מפסיק את הרשות לשתיים שייפטר, רבה אמר אם יש ביניהם רה"י אביי אמר אפילו כרמלית ורבא אמר אפילו חתיכת עץ או עמוד (שאינו בו שיעור רה"י) מפסיק וה"ה למצר וחצב שמפסיק ופטור (וכן בגיטין הקנה לה חצרו וזרק לה גט ונפל על חתיכת עץ אינה מגורשת שאינו בכלל החצר, גמרא).¹¹⁹

¹¹⁸ צ"ב א"כ מה הועילו בתקנתם ואולי שלא ינגוש אותו בזרוע ולעולם לא נפטר משעבוד ממון.

¹¹⁹ ופסק הרמב"ם (פי"ח משבת הכ"ד) כר' יוסי דבב' רשויות פטור וכרבה שרק רה"י מפסיק וז"ל הוציא חצי שיעור וחזר והוציא חצי שיעור בהעלם אחד לרשות אחת חייב לשתי רשויות אם יש ביניהם רשות שחייבין עליה פטור היתה ביניהן כרמלית הרי הן כרשות אחת וחייב חטאת, עכ"ל. ועיין בהגהות רעק"א (הוצאת הר' פרנקל).

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés

www.dafhayomi.fr - +33 6 14 55 78 08 - Sponsorisez le Daf Panorama - Info@dafhayomi.fr

Refouah Chelema Sarah Bat Kamar

www.ohavei-torateha.com